

**bureau
europa**

Platform
voor
architectuur
& design

Jaarverslag

1222

Inhoudsopgave

1. Inleiding	03
2. Programma	05
2.1 Tentoonstellingen	06
2.2 Presentaties	12
2.3 Lezingen	15
2.4 Evenementen	18
2.5 Wandelingen	22
3. Samenwerkingen	25
4. Communicatie	27
5. Managementrapportage	29
5.1 Organisatie	29
5.2 Financieel management	29
5.2 Huisvesting	28
2.4 Codes	28
6. Jaarrekening	33
Jaarrekening	33
Accountantsverklaring	47
Colofon	51

1.

Inleiding

Inleiding

Op 16 december 2022 was Bureau Europa gevuld met een vrolijk lachende, musicerende, pratende menigte die nieuwsgierig de werken bekeek van de expositie *Bevroren Muziek*. Een zeer gemengde groep van jong tot oud, liefhebbers en vakgenoten die afwisselend Maastrichts, Nederlands, Duits, Frans en Engels met elkaar spraken.

Het team van Bureau Europa keek met een glinstering in de ogen toe, want dit was eindelijk weer een opening zoals we die sinds november 2019 niet meer hadden gehad. Geen angst meer voor besmettingen of een mensenmassa, geen ontvreemd gedrag, maar een omhelzing door het publiek van een nieuwe expositie met bijzondere verhalen en objecten.

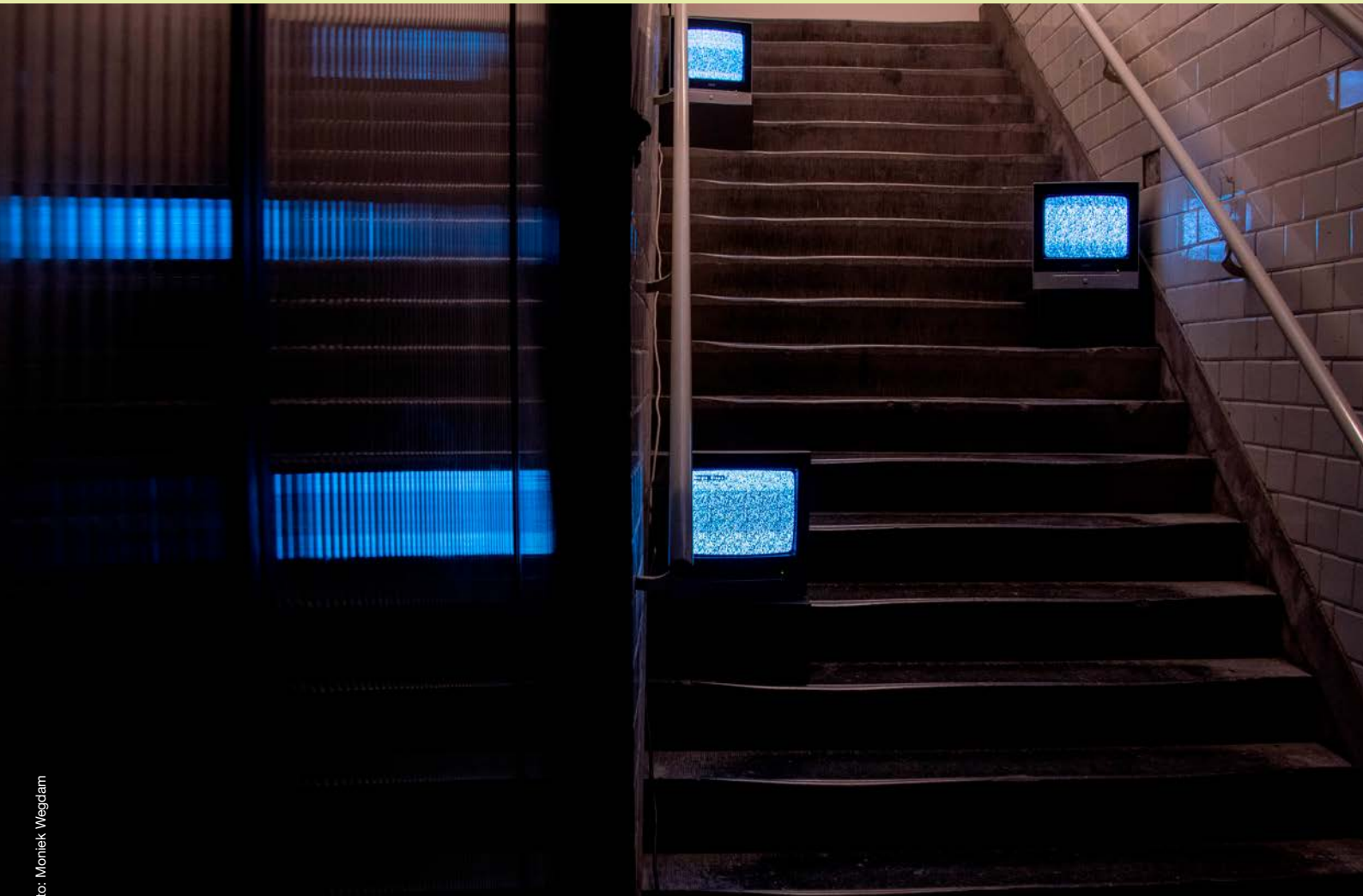
De opening vormde een afsluiting van een jaar met diverse exposities, excursies en lezingen die alle de ruimte, het ontwerp en relaties met de omgeving en de mens centraal stelden.

2022 begon met de Prepper-expositie over het ontwerp van angst en van doomsenario's, gevolgd door een serie kleinere exposities, gegoten in de vorm van een reisbureau. In november en december werden de modeontwerpers, -specialisten en fashionista's onthaald tijdens het Fashion-clash Festival en een week later waren de keramisten en verzamelaars van het Maastrichts aardewerk te gast bij de tweede editie van onze keramiekmarkt.

Steeds tevreden bezoekers, maar nog steeds aantallen die voorzichtigheid en ontwenning aanduiden. Gelukkig belooft de grandioze opening op 16 december de opmars naar een volledig herstel dat hoopvol stemt voor de toekomst.

2.

Programma

Programma

Onderstaande biedt een overzicht van de programmaonderdelen, die daaronder elk kort meer worden toegelicht.

2.1 Tentoonstellingen

Het Album	26 jan. – 27 feb.
Prepper Paradise	26 mrt. – 14 aug.
Reis Bureau Europa	02 sep. – 20 nov.
Bevroren Muziek	16 dec. – 28 mei

2.2 Presentaties

Bouwstenen	26 jan. – 27 feb.
Ways to Prepare Pets for War	26 mrt. – 12 jun.
In respect of having a meal	08 jun. – 19 jun.
Water Monumenten	25 jun. – 14 aug.
De gewenste weeffout	01 jul. – 17 jul.
Toko Su	02 sep. – 09 okt.
grandmothers, grassroots	15 okt. – 27 nov.
Het ambacht van de vioolbouwer	16 dec. – 05 mrt.

2.3 Lezingen

De Groete Bouw	23 feb.
Aan het werk!	17 mrt.
Leven, Werk en 12 Gebouwen	28 apr.
The Maker is Present – interviewcyclus	24 jun. – 26 jun.
Limburgse Kwartieren – vier lezingen	19 okt. – 17 nov.

2.4 Events

Makerslunch met Ilona van den Brekel	23 feb.
Museumnacht Maastricht	08 apr.
Sphinxmarkt	03 jul.
Lancing Architectuurspecial in Zout	02 sep.
Maas! 2022	08 sep. – 11 sep.
Maastrichtse Monumentendagen	10 sep. – 11 sep.
Panorama Zuid-Limburg	28 sep. – 09 okt.
Makerslunch met Sophie Nelissen	20 okt.
De Maand van de Geschiedenis	30 okt.
New Fashion Narratives #1	25 nov. – 27 nov.
De Toonzaal	02 dec. – 04 dec.
The Derailment of the Usual	15 dec. – 16 dec.

2.5 Wandelingen

Maastrichts Aardewerk	vanaf 19 jan.
Ondergronds	28 mei & 11 jun.
In geval van nood!	vanaf 25 jun.
De rivier	vanaf 30 jun.
Blind Spot	01 okt. – 05 okt.

2.1 Tentoonstellingen

Waar 2021 het jaar van de coronalockdowns was, is Bureau Europa dergelijke interruptie in 2022 bespaard gebleven. Het jaar begon daarom met de hervatting van een tentoonstelling, *Het Album*, die wegens COVID moest worden uitgesteld. De grote tentoonstelling *Prepper Paradise*, die gezien de ontwikkelingen in de wereld profetisch bleek te zijn, volgde. Het najaar was fragmentarischer van aard bij wijze van experiment, waaruit geconcludeerd is dat een kort, maar gefocust programma werkzaam is en herhaald zal worden. 2022 sloot af met een traditionele, grote tentoonstelling.

Het Album. De prenten van Petrus Regout

Beoogde opening:
22 december 2021;
26 januari t/m
27 februari 2022

Bij Bureau Europa werden voor het eerst de platen uit het prentenalbum van grootindustriële Petrus Regout in hun geheel getoond, verzameld, gerestaureerd en gekaderd door de Maastrichtse kunstverzamelaar Tom Cremers. *Het Album* was het tweede deel in het Winters Tweeluik dat Bureau Europa in december 2021 organiseerde, samen met *De Toonzaal*, de driedaagse, Maastrichtse keramiek- en glasverkoop.

Met de getoonde lithografieën uit het *Album dédié à mes enfants et mes amis* (1866, 1868) maakten we kennis met grootindustriële Petrus Regout, zijn fabrieken en arbeidershuizen, zijn stadshuizen en landgoederen. Het album moest indruk maken op de dames en heren van stand, waartoe Regout zelf zo graag wilde horen. Vandaag zien we dat het prentenalbum haaks tegenover de leefwereld van de Maastrichtse arbeiders stond. Waar Regouts kapitalistische kracht wel tot uitdrukking komt in de kunst, is het typisch voor de 19e eeuw dat de duizenden arbeiders die De Sphinx groot hebben gemaakt zelf niet in beeld komen. Tijdens de tentoonstelling gaf Tom Cremers een grote reeks rondleidingen.

Bruikleengever en adviseur Tom Cremers | **Supervisor** Floor van Spaendonck | **Assistent** Remco Beckers | **Productie** Ilona van den Brekel | **Grafische vormgeving** Lyanne Polderman | **Teksten** Remco Beckers | **Vertaling** JLC Coburn | **PR** Yongbloed | **Opbouw** Fran Hoebergen, Charlotte Koenen, Bo Oudendijk, Emanuël Riksen

Bezoekers: 1477
Rondleidingen: 375

Prepper Paradise

26 maart t/m
14 augustus 2022

We bereiden ons te pas en te onpas voor, en de een meer dan de ander, op onvoorziene en onzekere toekomst, van het bouwen van bunkers en panic rooms in de Euregio tot het ontwerp van voedsel en urban farming; van Bunker Shopping with the Kardashians tot speculatieve steden in de toekomst; van voedselvoorraden voor jarenlange zelfredzaamheid tot het laten invriezen van je overleden lichaam. In de expo kwamen werken en verhalen samen van kunstenaars, architecten, ontwerpers en wetenschappers. Met *Prepper Paradise* koppelde Bureau Europa de verbeelding van het einde der tijden in kunst, ontwerp, architectuur en wetenschap aan droombeelden en speculaties over hoe we ons daarop kunnen voorbereiden. De doomsday prepper en survivalist werden niet als zonderlinge eenlingen gepresenteerd, maar als optimisten en dromers die een wereld, verwoest door oorlog, pandemie en klimaatverandering, vol goede moed opnieuw ontwerpen.

Met het organiseren van de expo, een meerjarig proces, werd duidelijk hoe de tijd ons kan inhalen: de coronapandemie en de oorlog in Oekraïne benadrukten impactvol de relevantie en actualiteit van het onderwerp van *Prepper Paradise*.

Gastcurator Ward Janssen | **Supervisor** Floor van Spaendonck | **Vormgeving** S+ëfan Schäfer (Let Death Dance Again) | **Assistent** Remco Beckers | **Productie** Ilona van den Brekel | **Teksten** Ward Janssen | **Vertaling** JLC Coburn | **Communicatie** Myrthe Leenders | **Opbouw** Fran Hoebergen, Charlotte Koenen, Bo Oudendijk, Emanuël Riksen

Met werken van Dennis de Bel | Stewart Brand | Stine Deja | Meeus van Dis | Dunne & Raby | Paul Kuipers | Let Death Dance Again | Floor van het Nederend | Sam Nemeth | Ted Noten | Rustan Söderling | Kostis Stafylakis & Theo Triantafyllidis | Paul Virilio | Brent Watanabe | Liam Young

Bezoekers: 3609

Reis Bureau Europa

2 september t/m
20 november 2022

Met het *Reis Bureau Europa* werden de spotlights gezet op de reizende mens, het stille reflecteren thuis en de drukte van het massatoerisme. Reizen ervaren we bijna als levensbehoefte: tijdens de coronacrisis hebben we stil moeten zitten en jeukte het zozeer dat we alles aangrepen om 'op reis' te kunnen: van het herontdekken van de eigen achtertuin, op wandelschoenen door de eigen regio trekken, tot de verkenningen van onze eigen herinneringen en verbeeldingen binnen onze dagelijkse vier muren.

De tentoonstelling viel uiteen in twee blokken, waarbij het eerste blok een focus legde op het verre en exotische reizen, met foto-exposities en installaties die vervreemding opriepen. Het tweede blok daarentegen nodigde uit tot meditatie en contemplatie met een indringende film en kunstinstallaties die juist meer reflecteerden op stilzitten en reizen door kunst te kijken, te lezen en ons vrij te voelen. Speciaal vanwege die vrijheid kon de expositie ook genoten worden in een bijzondere dependance: het kunstenaarsinterieur van Ger van Dijck in de Capucijnenstraat werd tot onderdeel van de expositie gemaakt en bezoekers konden ernaartoe op excursie.

De feestelijke opening op 2 september werd muzikaal opgeluisterd door Ernst Jansz en Jos Wigman, met een openingswoord door Leontien Mees van Maastricht Marketing.

Curator Floor van Spaendonck | **Co-curator** Remco Beckers | **Productie** Ilona van den Brekel | **Grafische vormgeving** Anne Kuban, UnknownDesigners | **Teksten** Floor van Spaendonck, Remco Beckers | **Vertaling** JLC Coburn | **Communicatie** Myrthe Leenders | **Film** Sam Nemeth - Poppe & Partners, Hussein Al Khayat | **Opbouw** Fran Hoebergen, Charlotte Koenen, Bo Oudendijk, Emanuel Riksen

Deelnemers Connie Akkermans | Ger van Dijck, Guus Beumer & Johannes Schwartz | Christian Cargill | Theo Derksen | Robert Glas | George Mazari | Universiteitsbibliotheek Maastricht | Anne Verhoijzen

Bezoekers: 1175

Bevroren Muziek. Over de vormgeving van ruimte en geluid 16 december 2022 t/m 28 mei 2023

Muziek en architectuur spreken dezelfde taal van ritme, contrast, verhouding, dynamiek en harmonie. De componist en de bouwmeester inspireren elkaar al eeuwenlang, van het nabootsen van natuurgeluiden tot fascinatie voor de menselijke stem. Er zit muzikaliteit in de vormgeving van gebouwen, maar muziek kent ook zijn eigen architectuur: van het ontwerp van instrumenten tot de esthetiek van het notenschrift zelf. De mens is een stemvork die harmonie intuïtief aanvoelt – in muziek, maar ook in architectuur.

In de tentoonstelling *Bevroren Muziek* wordt de vormgeving van ruimte en geluid onderzocht met interactieve installaties, kunst, film en muziek, architectuurtekeningen en maquettes. Er is een grote samenwerking met Het Nieuwe Instituut aangegaan, waardoor een rijke bruikleen uit het Rijksarchief Architectuur bij Bureau Europa kon worden getoond, met onder meer een originele Van Doesburg, voor het eerst in vijf jaar buiten de archiefmuren.

Bureau Europa ging voor deze tentoonstelling de samenwerking aan met geluidskunstenaar Paul Devens, de Jan Van Eyck Academie, het Conservatorium Maastricht en het Maastricht Institute of Arts. De opening van de expositie was tegelijk de afsluiting, met performances van geluidskunstenaars, musici en de groep Glice, van een tweedaags symposium bij de Jan Van Eyck Academie over geluidskunst, *The Derailment of the Usual*, met wereldwijd gerenommeerde sprekers.

Curator Remco Beckers | **Supervisie** Floor van Spaendonck | **Advies** Paul Devens | **Grafische vormgeving** Pierre Geurts, NNstudio | **Scenografie en ruimtelijke vormgeving** Daniël de Jong | **Productie** Ilona van den Brekel | **Video** Sam Nemeth | **Teksten** Remco Beckers | **Vertaling** JLC Coburn | **PR** Myrthe Leenders | **Opbouw** Fran Hoebbergen, Charlotte Koenen, Bo Oudendijk, Emanuel Riksen, Carmen Vollebergh

Met werken en bijdragen van Bartlebooth (Antonio Giráldez López & Pablo Ibáñez Ferrera) | Coussée Goris Huyge architecten | Herzog & De Meuron | Het Nieuwe Instituut | Joep Hinssen | Leopold Inkapööl | Arata Isozaki & Associates | Mikhail Karikis | Jacob Kirkegaard | Otomax, i.s.m. Michiel Ubels | Sóley Sigurjónsdóttir | Sarah van Sonsbeeck | Strijbos & Van Rijswijk, i.s.m. Pierluigi Pompei | Christy Westhovens

Bezoekers t/m 31 december 2022: 363

Foto: Moniek Wegman

2.2 Presentaties

Naast de grote, langlopende tentoonstellingen, is er ook een aantal kleinere presentaties en installaties geweest, die door Bureau Europa opgesteld zijn in de vrijstaande ruimtes. Enkele van deze presentaties waren ook te zien in de etalages van de hoekruimte Bassin-Boschstraat.

Bouwstenen

26 januari t/m 27 februari 2022

De eerste presentatie van het jaar in de hoekruimte gaf een vervolg aan de populaire en succesvolle keramiekdagen in december 2021 met het werk van beeldend kunstenaar Ilona van den Brekel. De installatie *Bouwstenen* is een verkenning van de unieke kenmerken van elk mens en is daarmee een proeve van observatie. Alle objecten zijn geproduceerd in een serie, maar verschillen allemaal van elkaar in de gebruikte klei en glazuur en in de gevarieerde opbouw van losse elementen.

Bezoekers: 662

Ways to Prepare Pets for War

26 maart t/m 12 juni 2022

Tijdens de opening van de grote expositie *Prepper Paradise* debuteerde de Zuid-Limburgse geluidskunstband OTOMAX hun nieuwe vinyl album *Ways to Prepare Pets for War*, een trackselectie uit talloze opnames van gigs en repetities. OTOMAX improviseert volledig met zelfgemaakte instrumenten. De hoekruimte werd ingericht als decor, compleet met instrumentarium en de mascotte van de band.

Bezoekers: 981

In respect of having a meal

8 juni t/m 19 juni 2022

Op 10 juni 2022 studeerde Islam Abdelkader af als interieurarchitect aan de Academy of Architecture Maastricht. Zijn afstudeerwerk presenteerde hij bij Bureau Europa in een narratieve verkenning van onze eetcultuur: een voedselreis van broodkrumels tot het snelle eetgemak van McDonald's. Zijn studie bracht antropologie, filosofie, architectuur en kunst samen in een interventie en workshop: een groep van acht personen doorloopt verschillende ruimtelijke transitie, maakt gezamenlijk gebruik van de architectuur, verkent elkaars identiteiten en geeft dat vorm in het samen bakken en eten van een brood. Bij Bureau Europa was het uitgewerkte concept in tekeningen, film, maquettes en versgebakken broden te zien.

Bezoekers: 132

Water Monumenten

25 juni t/m 14 augustus 2022

Kunstenaar Charlotte Koenen presenteerde in de hoekruimte een greep uit haar oeuvre en sloeg een brug naar een nieuwe richting in haar werk. Koenen bedrijft fotografisch onderzoek van het Franse lavoir, het oude washuis waarin architectonische ontwikkeling hand in hand ging met de maatschappelijke positie van de vrouw. Zelfontworpen gereedschappen, opbergmethoden en fotografische beelden werden zelf onderdeel van Koenens werk, als losse artefacten en als verwijzingen naar het proces. Zo werd haar werkplaats deel van het onderzoek, van het eindwerk en daarmee van de presentatie.

Foto: Jiona van den Brekel

De gewenste weeffout

1 juli t/m 17 juli 2022

Op 1 juli 2022 studeerde Chrissy Ramaekers af als architect van de Academy of Architecture Maastricht. Ze presenteerde haar eindwerk bij Bureau Europa aan het grote publiek. Haar manifest *De Gewenste Weeffout* breekt een lans voor de waarde en het behoud van non-plekken in het stadsweefsel. De ruïne gebruikt ze als metafoor: welke kansen en gevoelens brengen historische en vervallen ruimtes teweeg, hoe inspireren zij ons en hoe kunnen we een spontaniteit in de stedelijke omgeving bewaren?

Bezoekers: 119

Toko Su

3 september t/m 9 oktober 2022

Kunstenaar en filmmaker Su Tomesen installeerde in de hoekruimte een ware bazaar aan kramen, winkels en koopwaar uit de hele wereld. Buiten het gereguleerde Westen wordt de inrichting van de openbare ruimte vaak door vindingrijke individuen in eigen hand genomen, zodat het leven zich er vrijelijk en organisch ontwikkelen kan. Tomesens blik gaat daarbij bewust naar de have-nots, waarbij mensen uit economische noodzaak een beroep moeten doen op hun zelfredzaamheid en aanpassingsvermogen door gevonden en afgedankte spullen op creatieve manieren te hergebruiken.

Bezoekers: 518

---

grandmothers, grassroots

15 oktober t/m 27 november 2022

Kledingontwerper en onderzoeker Sophie Nelissen richtte de hoekruimte en etalages in met haar onderzoek naar hoe kleding op een meer bewuste manier kan worden geproduceerd. Lokale schapenwol lag daarbij onder de loep: Nederlandse schapenwol is ruimschoots voorhanden, wordt niet gebruikt, maar wel vernietigd. Logischer zou het zijn om lokale schapenkuddes voor lokale kledingproductie te gebruiken, waarbij de traditionele kennis van de herder opnieuw centraal staat. Goed voor de natuur en voor de lokale cultuur. De presentatie werd afgesloten met een handspinworkshop door Mariana Anacleto.

Bureau Europa heeft Sophie Nelissen (Studio Sufi) ook gekoppeld aan de organisatie van Het Creatieve Huis, een cultureel festival dat in de Bijenkorf werd georganiseerd van 29 september tot en met 2 oktober 2022.

Bezoekers: 424

Workshop: 10 deelnemers

Het ambacht van de vioolbouwer

16 december 2022 t/m 5 maart 2023

Vioolbouwer Niels Rijsemus nam de hoekruimte van Bureau Europa over met zijn atelierinrichting. Zijn eeuwenoude, maar zeldzame en langzaam uitstervende beroep. Het geldt in Nederland als vrij beroep, waardoor er geen gesubsidieerde beroepsopleidingen voor bestaan en er geen overheidssteun is voor materiaalanschaf en beroepsbeoefening. Daarom moet Rijsemus zijn beroep anno 2023 steeds meer noodgedwongen combineren met bijzonder productontwerp: van het pokhout waar hij zijn violen uit vervaardigt, produceert Rijsemus ook ambachtelijke producten: van polshorlogebandjes tot zakmessen, van presse-papiers tot lampenkappen.

Bezoekers t/m 31 december 2022: 363

2.3 Lezingen

Door meer in te zetten op tentoonstellingen, presentaties, wandelingen en deelname aan samenwerkingen, is het lezingenprogramma in 2022 smaller geworden. Een serie van Limburgse architectuurlezingen is opgezet, die potentie heeft voor herhaling.

De Groete Bouw 23 februari 2022

Historicus en Petrus Regout-biograaf Ad van Iterson vertelde over een van de meest parmantige gebouwen in Maastricht, bedoeld voor huisvesting van zijn arbeiders. De Cité Ouvrière stond in de volksmond bekend als de Groete Bouw, was een grootse verschijning in het straatbeeld bij het Bassin, de trots van Sphinx-oprichter Petrus Regout en één van de meest beruchte stukjes stadsgeschiedenis: het gebouw werd een 'onacceptabel mensenpakhuis' genoemd en met alle ziektes die er rondgingen waren de speciale lijkenkamertjes geen overbodige luxe. Dit alle goede bedoelingen van Regout ten spijt. Hoe leeft de herinnering van de Groete Bouw nog voort?

Bezoekers: 52

Aan het werk! 17 maart 2022

Historicus Jan Lucassen sprak over mensen aan het werk, toen en nu. Van de prehistorische jager tot de hedendaagse thuiswerker is werk een integraal onderdeel van het menselijk bestaan. We ontleen er vaak onze identiteit aan en daarmee heeft werk invloed op de inrichting van de stad, zeker met hedendaagse ontwikkelingen als het thuiswerken en het vervagen van de grens tussen werk en privé.

Bezoekers: 34

Leven, Werk en 12 Gebouwen 28 april 2022

Bij Lumière vertoonde Bureau Europa samen met de Academy of Architecture Maastricht de film *Max Risselada: Leven, Werk en 12 Gebouwen* van regisseur Jorn Konijn (2021). De documentaire vatte het leven van de emeritus-hoogleraar Architectuur aan de TU Delft samen met zijn reflectie op twaalf architectonische meesterwerken uit de 20e eeuw. Max Risselada zelf was aanwezig voor een Q&A. De film werd een extracurriculaire activiteit voor architectuurstudenten van de Academy of Architecture Maastricht.

Bezoekers: 147

Foto: Floor van Spaendonck

The Maker is Present

In een divers programma aan interviews, rondleidingen en wandelingen kon het publiek kennis maken met de makers van de tentoonstelling *Prepper Paradise*. Met gastcurator Ward Janssen als moderator spraken de kunstenaars en ontwerpers over hun kijk op de Apocalyps en op wat daarop gaat volgen. Het driedaagse programma werd in het kader van TEFAF en de Open Studio's van de Jan Van Eyck Academie opgezet. Het programma bestond uit rondleidingen door gastcurator Ward Janssen, interviews met de kunstenaars, lezingen en stadswandelingen met als onderwerp het schuilen in Maastricht en hoe in nood om te gaan met de rivier. Voor catering werd ook gezorgd.

Bureau Europa droeg ook bij aan de organisatie van The Hmm, een pechakucha-sessie bij de Brandweerkantine (Capucijnenstraat, Maastricht) waarvoor gastsprekers Theo Triantafyllidis en Kostis Stafylakis, exposanten in de preppertentoonstelling, uit Athene naar Nederland onthaald zijn.

Bezoekers: 64

Dag #1. Interviews met Stine Deja en Dennis de Bel

24 juni 2022 — De Deense kunstenaar Stine Deja was naar Maastricht gekomen om te spreken over haar werk *Thermal Womb*: steeds meer mensen vriezen zichzelf in, hopen op een betere toekomst. De Nederlandse kunstenaar Dennis de Bel maakte met *Mountain Stronghold* een opdrachtwerk voor Bureau Europa over de hedendaagse bunkers waar het goud van de 21e eeuw wordt opgeslagen: data.

Dag #2. Interviews met Rustan Söderling, Kostis Stafylakis, Theo Triantafyllidis en Sam Nemeth

25 juni 2022 — De Zweedse videokunstenaar Rustan Söderling sprak over *Tannhäuser Gate*, zijn case study voor toekomstige antropologen waarin een fictieve supermarkt in een postapocalyptisch landschap wordt verkend. De Griekse academici Kostis Stafylakis en Theo Triantafyllidis legden hun LARP *Readiness: Civil War* uit, waarin zij het uiteenvallen van de maatschappij naspelen. De mens is zijn eigen grootste bedreiging, een dankbare moraal in veel films, zoals filmmaker Sam Nemeth met zijn (post-)apocalyptische filmprogramma duidelijk maakte.

Dag #3. Interview met Meeus van Dis

26 juni 2022 — De expositie *Prepper Paradise* kende nog een tweede opdrachtwerk: *The Hydra* van de Nederlandse kunstenaar Meeus van Dis. Het werk verklaart de tweevoudige relatie van de prepper met water – als redmiddel, maar ook als ondergang.

Limburgse Kwartieren

Tijdens de COVID-lockdowns liepen de straten leeg en stond de architectuur meer dan ooit in de kijker. Bureau Europa is niet alleen wandelingen gaan uitstippen om beter te bestuderen hoe de steden om ons heen zijn vormgegeven, maar heeft vanaf najaar 2022 in eigen huis ook de lezingenreeks *Limburgse Kwartieren* georganiseerd met elke avond een andere stad als case study.

Lezing #1. Het Arresthuis in Roermond

19 oktober 2022 — Gevangenissen zijn niet de meest gezellige plekken, maar toch is het Roermondse Arresthuis met succes omgetoverd tot een luxe 'themahotel'. Architect Maarten Engelman sprak over het herstel naar de originele staat en de verrijking van de binnenstad. Zijn verhaal werd aangevuld door kunstenaar Robert Glas, wiens installatie *1986, Or A Sphinx's Interior* het ontwerp van Carel Weeber voor De Schie in Rotterdam schrijnend tegenover de woonervaring door een ex-gevangen stelt. Bezoekers: 15

Lezing #2. Het Romeins Museum in Heerlen

2 november 2022 — In Heerlen is het Romeins verleden opnieuw een punt van aandacht. Het huidige Thermenmuseum laat architectonisch te wensen over en beschermt de overblijfselen van het oudste gebouw van Nederland niet afdoende. Architect Dirk Jan Postel sprak namens Kraaijvanger Architects over het nieuwe, in het oog springende Romeins Museum, met respondent Benoît Mater, kwartiermaker van het gemeentelijke project Romeins Heerlen. Bezoekers: 41

Lezing #3. De Blauwe Loper in Maastricht

9 november 2022 — Naast de Groene Loper krijgt Maastricht nu ook een Blauwe Loper. Uitgebreide stadsontwikkelingen gaan plaatsvinden in de wijk Mariaberg, waar doorbraken voor een herstructurering zorgen en de verouderde woningvoorraad wordt vernieuwd om de leefbaarheid van de buurt te vergroten. Stedenbouwer Franz Ziegler (Ziegler | Branderhorst) was aan het woord. Bezoekers: 73

Lezing #4. De Ligne in Sittard

17 november 2022 — Het intieme centrum van Sittard ligt gevat binnen de nog bestaande omwalling, daarbuiten lagen de schootvelden: open velden die langzaam opgingen in volkstuinten en bebouwing, maar door landschapsarchitect Lodewijk Baljon in ere hersteld werden bij de bouw van cultuurhub Ligne. De nieuwbouw werd zo verrijkt met stukjes onzichtbaar geworden historisch erfgoed. Deze lezing van landschapsarchitect Lodewijk Baljon en respondent Peer Boselie, stadsarchivaris Sittard-Geleen, is wegens omstandigheden niet kunnen doorgaan.

Foto: Montek Wegdam

2.4 Events

Bureau Europa heeft bijgedragen en deelgenomen aan stadsbrede evenementen en kon zo aanhaken op beloftevolle samenwerkingen. Ook organiseerde het instituut zijn eigen activiteiten, met een herhaling van de succesvolle keramiekmarkt en het nieuwe, halfjaarlijkse concept van de Makerslunches.

Makerslunch met Ilona van den Brekel 23 februari 2022

Samen met Gemeente Maastricht organiseert Bureau Europa vanaf 2022 halfjaarlijks een makerslunch waarbij kunstenaar Ilona van den Brekel de kans kreeg haar eigen werk toe te lichten in het bijzijn van een klein netwerk van gelijkgestemde lokale makers en van wethouder Niels Peeters.

Deelnemers: 25

Museumnacht Maastricht 8 april 2022

Met het thema *Dream The Night Away* stond tijdens Museumnacht Maastricht de expo *Prepper Paradise* centraal vol eigenaardige vertelsels en speciale activiteiten. Het team van Bureau Europa gidste bezoekers met en zonder vragen langs de meest uitzonderlijke verhalen en werken, terwijl de bibliotheek door studenten werd overgenomen met virtuele droomwerelden en een verscholen kelderruimte zelfs met een kunstworkshop.

Bezoekers: 1110

E-Art: Utopia (Tijdens Museumnacht)

Tijdens Museumnacht Maastricht nodigde Bureau Europa studenten Communicatie en Multimediadesign (Zuyd Hogeschool) uit om de bibliotheek over te nemen met hun project om basisschoolleerlingen van De Poort en ZIEZO! wegwijs te maken met technologie, VR en het bedenken van utopische toekomstvisies. Meer dan alleen oplossingen verzinnen voor hedendaagse wereldproblematiek, 'sculpten' de kinderen ze in virtual reality. Bezoekers kregen tekst en uitleg met behulp van VR-brillen. Ruimtelijk ontwerp en wereldbeschouwing kwamen zo samen met technische slimheid en de eerste stappen in het creatief coderen.

Het Schuilatelier (Tijdens Museumnacht)

Waar voelen we ons veilig, waar kunnen we onszelf zijn? Waar gaat het geraas van het leven aan ons voorbij en komen we in contact met de andere bestaanslagen van het leven? Tijdens Museumnacht Maastricht konden bezoekers samen met kunstenaars Salomé Mooij een eigen vluchtplan maken, compleet met maquette, samengesteld uit gevonden en weggegooid materiaal. De een-op-eenworkshop vond aan het oog onttrokken plaats in een intieme privéomgeving.

Sphinxmarkt 3 juli 2022

Op deze eerste, van nu jaarlijkse Sphinxmarkt kreeg Bureau Europa zijn eigen kraampje waar het boeken en leuke merchandise kon verkopen uit het eigen aanbod. De stadswandelingen waren op dat moment in ontwikkeling, maar een aantal konden er ook al verkocht worden. En geïnteresseerden konden aanhaken op een aantal flitsrondleidingen die we speciaal door het Sphinxkwartier organiseerden.

Bezoekers: 250

Foto: Floor van Spaendonck

Foto: Myrthe Leenders

Lancering Architectuurspecial in Zout 2 september 2022

Voor het tweede jaar op rij werkten Bureau Europa en cultureel maandblad Zout (voorheen: Zuiderlucht) samen om bijzondere verhalen te bundelen over architectuur en stedenbouw. In het kader van de tentoonstelling *Reis Bureau Europa* werd de stadswandeling daartoe het vehikel. De bijlage met titel Architectonische Wanderlust bracht vijf wandelroutes door Limburgse steden, gegidst door architecten zelf, en vond in het najaar gretig aftrek.

Printoplage: 15.000

Maas! 2022 8 september t/m 11 september 2022

De opvolger van het Parcours Festival, waarmee de opening van het culturele seizoen werd gevierd, is na de twee coronajaren weer vol verve door kunnen gaan. Bureau Europa stelde de expositie *Reis Bureau Europa* gratis open en organiseerde stadswandelingen en rondleidingen door de expositie.

Bezoekers: 250

Maastrichtse Monumentendagen 10 september t/m 11 september 2022

Onder het motto 'Deur op een kier' organiseerde de tweede monumentenstad van het land opnieuw een vanwege geldgebrek geïmproviseerde editie van de jaarlijkse Open Monumentendagen. Bureau Europa bood een boeiend programma van stadswandelingen met gids met onderwerpen als: de zinkidentiteit van Maastricht, de vrouwengeschiedenis van de stad, het stempel dat architect Jo Coenen drukte en verder de eeuwen aan geschiedenis over verstoppen, verschuilen en verschansen.

Deelnemers: 76

Panorama Zuid-Limburg 28 september t/m 9 oktober 2022

Met deze reizende expositie van Provincie Limburg, het ministerie van Binnenlandse Zaken, de Zuid-Limburgse gemeenten en Parkstad Limburg werden drie toekomstperspectieven getoond over hoe we in Zuid-Limburg een goed woon-, werk- en recreatieklimaat kunnen bouwen en beter zorgdragen voor water, natuur en landschap. De tentoonstelling heeft ook Heerlen, Sittard en Valkenburg aangedaan met inloopmomenten, waar commentaar kon worden achtergelaten door geëngageerde burgers.

Bezoekers: 147

Makerslunch met Sophie Nelissen 20 oktober

De tweede halfjaarlijkse makerslunch die Bureau Europa met Gemeente Maastricht organiseerde, stelde kledingontwerper Sophie Nelissen centraal. Wederom kwam een klein makersnetwerk bij elkaar voor een inspirerende lunch, maar ook werd er een gezamenlijk bezoek gebracht aan een expositie over duurzaamheid bij het Oecher Lab in Aken.

Deelnemers: 25

De Maand van de Geschiedenis Oktober 2022

Tijdens dit grootste geschiedenisevenement in Nederland stond het thema 'Wat een ramp!' centraal. Hoe gaan we in Nederland om met tegenspoed? In Maastricht kwam elke week een andere 'Limburgse ramp' aan bod, van overstromingen in Limburg tot de hulp die Limburgers bij de Watersnoodramp boden en van mijnveiligheid tot de Naftakraker. Het laatste weekend stond in het teken van de Koude Oorlog en werd geprogrammeerd met de stadswandeling *In geval van nood!*

Deelnemers: 23

New Fashion Narratives #1

25 november t/m 27 november 2022

Tijdens de 14e editie van het internationale Fashionclash Festival werd bij Bureau Europa en bij Marres een tweeledige modetentoonstelling opgezet in samenwerking met GLAMCULT. *New Fashion Narratives* staat voor de huidige generatie van ontwerpers en kunstenaars die mode als missie zien. Ze verkennen de grenzen van de discipline, bevragen sociale systemen en vooral de mode-industrie. De korte expo zoekt de grenzen op tussen mode, social design, beeldende kunst en de relatie met de gebruiker/consument.

Bezoekers: 374

The Derailment of the Usual

15 december t/m 16 december 2022

Geluidskunstenaar Paul Devens en Bureau Europa organiseerden met de Jan Van Eyck Academie, het Conservatorium Maastricht en het Maastricht Institute of Arts een tweedaags symposium over de verschillende manieren waarop architectuur, klank en technologie onze beleving en waarneming beïnvloeden en de samenleving politiek inkleuren. Niet alleen sprak een keur aan gerenommeerde, internationale sprekers tijdens het symposium dat bij de Jan Van Eyck Academie werd gehouden, maar ook vonden een aantal geluidskunstperformances plaats. De finale acte van het symposium vond plaats bij Bureau Europa en was, met een aantal ludieke performances, de officiële opening van de expositie *Bevroren Muziek*.

Deelnemers: 250

De Toonzaal

2 december t/m 4 december 2022

Na de succesvolle, maar door COVID helaas ingekorte eerste editie van de driedaags glas- en keramiekmarkt, werd ook in 2022 de grote expositieruimte in oude luister hersteld tot Toonzaal. Deze oude showroom van de Sphinxfabrieken stond opnieuw tjokvol prachtige verzamelingen servies en bijzondere stukjes keramiek, verzameld en op deze plek samengebracht door de bevlogen Stichting Aardewerk Erfgoed Maastricht.

Bezoekers: 578

2.5 Wandelingen

In 2022 werd de lijn van stadswandelingen doorgezet, waarbij er bij elke tentoonstelling een nieuwe route door de stad werd uitgestippeld die thematisch aansloot. Tijdens *Reis Bureau Europa* werden deze nieuwe, maar ook oudere wandelingen in een mooi jasje gestoken en gedrukt voor verkoop. Gidsen zijn ook opgeleid om deze voettochten door de stad te leiden, zowel op gezette tijden in sommige weekenden als op aanvraag. Buiten de eigen wandelingen, heeft Bureau Europa ook een aantal kleine excursies georganiseerd en bijgedragen aan andere wandelroutes.

Maastrichts Aardewerk Vanaf 19 januari 2022

Maastrichts aardewerk is wereldberoemd al vanaf dat grootindustriële Petrus Regout met zijn glas-, kristal- en aardewerkondernemingen Maastricht tot eerste industriestad van Nederland lanceerde (en puissant rijk werd). Zijn naam, maar ook het keramiekverleden, zingen nog steeds voort in Maastricht en de gebouwde omgeving laat zich nog steeds tekenen door de overblijfselen en de heropleving van het industrieverleden. Deze tour leidt de wandelaar langs een aantal inleidende plekken, waarna hij verder op verdiepingstocht kan gaan. Geschreven in het kader van de expositie *Het Album*.

Ondergronds 28 mei en 11 juni 2022

In samenwerking met Museum Schuilen in Maastricht en Maastricht Underground organiseerde Bureau Europa twee excursies naar bijzondere, verborgen plekken vlak buiten de stad. In mei konden mensen het voormalige NAVO-hoofdkwartier opzoeken in de Cannerberg en in juni werd De Kluis, de kunstbunker in de Sint-Pietersberg, voor ons opengesteld.

Deelnemers: 32

In geval van nood! Vanaf 25 juni 2022

De eeuwenlange geschiedenis van verstoppen, verschuilen en verschansen in Maastricht laat zich aflezen in de architectuur, van de Middeleeuwse stadsmuren, die al eeuwenlang het stadsgezicht bepalen, tot de verborgen schuilkelders onder onze voeten. De wandeling is tot stand gekomen met samenwerking van Museum Schuilen in Maastricht en LGOG. Geschreven in het kader van de expositie *Prepper Paradise*.

De Rivier Vanaf 30 juni 2022

De Maas is het hart van de stad en beïnvloedt haar op meer manieren dan we denken. Van de 'oversteekplaats aan de Maas' tot de hoge fabrieksmuren aan de oevers, van het kanaal Luik-Maastricht tot de grote herinrichting van de Maasboulevard tot publiekslieveling. Deze wandeling laat het centrum bewust links liggen en zoekt juist de waterpartijen en buurtbewoners van Boschpoort op, die ook de overstromingen indringend meemaakten. Deze wandeling was het stageproject van Léia Bonjean, student Digitale Communicatie aan Universiteit Maastricht. Geschreven in het kader van de expositie *Prepper Paradise*.

Blind Spot 1 oktober t/m 5 oktober 2022

Voor de Nederlandse Dansdagen ontwikkelde choreograaf Jelena Kostic samen met Bureau Europa de wandel-/dansroute *Blind Spot* door het Sphinxkwartier in Maastricht. De architectuur en de bijzondere verhalen die voor ons in het dagelijks leven veelal verscholen liggen, werden geëntameerd met muziek en dans, waarmee de deelnemer met nieuwe ogen naar de stad en haar onverwachte plekken leerde kijken. Vanwege het succes van de wandeling worden de mogelijkheden tot reprise besproken.

Deelnemers: 150

Foto: Jelena Kostic

3.

Samenwerkingen

Academy of Architecture Maastricht / Bijenkorf
Maastricht / Bonnefanten / Centre Céramique /
Conservatorium Maastricht / Design Museum
Den Bosch / FashionClash / Fonds 21 / Gemeente
Maastricht / Het Creatieve Huis / Het Nieuwe
Instituut / Institute of Network Cultures / Intro in
Situ / Jan Van Eyck Academie / Kostic Stichting /
LGOG / Lumière / Maastricht Institute of Arts /
Maastricht Marketing / Maastricht Underground /
Maastricht Vestingstad / Marres, huis voor
hedendaagse kunst / Ministerie van Binnenlandse
Zaken / Mondriaan Fonds / Museum Schuilen
in Maastricht... / Muziekgieterij / Nederlandse
Dansdagen / Oecher Lab (D) / Onassis Foundation
(GR) / OTOMAX / Provincie Limburg / Regionaal
Historisch Centrum Limburg / Rietveld Akademie /
SoAP / Sociaal Historisch Centrum Limburg /
Sphinxkwartier / Stadsregio Parkstad Limburg /
Stichting Aardewerk Erfgoed Maastricht /
Stimuleringsfonds Creatieve Industrie /
Studio Sufi / TOPOS / Universiteit Maastricht /
Universiteitsbibliotheek Maastricht / Very
Contemporary / Violobouwers Maastricht /
Visit Maastricht / Visit Zuid-Limburg / Zout /
Zuiderlicht / Zuyd Hogeschool

4.

Communicatie

Instrumenten

Bureau Europa heeft een publiciteits- en marketingaanpak met een jaarronde inzet van maandelijkse nieuwsbrieven, wekelijks meerdere sociale mediaberichten, kalender-advertenties, poster- en flyerrondes en de website. Voor de activiteiten en tentoonstellingen is er steeds een op maat gemaakte aanpak met een wisselende ontwerper, drukwerk, uitnodigingen, advertenties en persstrategie. In 2022 is de website extra ingezet voor onze wandelingendatabase en verdere aanvulling van het archief, en meer beeld. Voor de marketing heeft Bureau Europa een free publicity strategie middels de samenwerking van partners en kruisbestuiving van elkaar vermelden in publiciteitsuitingen. Zo wordt er samengewerkt in de communicatie vanuit het Sphinxkwartier, Maastricht Marketing, Zout en andere partijen en op inhoud met partners als Conservatorium Maastricht, Muziekgieterij, Intro in Situ, Museum Schuilen in Maastricht..., Maastricht Underground, en Het Koninklijk Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap (LGOG).

Vormgeving

Vormgever Dennis van Eikenhorst heeft in 2022 de huisstijl en basiscommunicatie vormgegeven. Voor *Het Album* is gewerkt met ontwerper Lyanne Polderman. Voor *Prepper Paradise* is gewerkt met ontwerper en kunstenaar S+ëfan Schäfer (Let Death Dance Again), voor *Reis Bureau Europa* met ontwerper Anne Kuban. Bij de tentoonstelling *Bevroren Muziek* is gecollaboreerd met Pierre Geurts van Nnstudio uit Luik.

Bezoekersprofielen en programmaformulen

Bureau Europa maakt exposities en evenementen met heldere bezoekersprofielen. Door in 2022 enkele programmaonderdelen scherp af te wisselen (sandwichformule) en specifiek aan te wenden voor het publieksbereik in Maastricht en omgeving hebben we kunnen zien of een afwisselend aanbod ook een bijdrage kan leveren aan de naamsbekendheid, bezoekersstijging en vindbaarheid. Zo gaf de samenwerking met architectenbureaus in de Euregio voor de lezingenreeks Limburgse Kwartieren een duidelijke weerklank met bezoekers uit de Euregio en vormde de samenwerking met de lokale keramiekverzamelaars een sleutel naar een brede groep Maastrichtse keramiek liefhebbers. Ook de samenwerking met het LGOG leidde tot een vergrote interesse onder de geschiedenis liefhebbers in de stad Maastricht en haar omgeving.

Het merendeel van de activiteiten van Bureau Europa is gericht op cultuur- en architectuurliefhebbers, dit blijft onveranderd. De afwisseling tussen actieve wandelingen en buurtspecifieke lezingen is interessant om buiten de kaders van het museum om bezoekers te bereiken en aan te trekken. Dit heeft onder meer geleid tot een vergrote aanwezigheid van bezoekers buiten de stad Maastricht, en zelfs buiten Limburg. Ook zet Bureau Europa meer in op het actiever betrekken van scholieren en studenten.

Bezoekers en eigen bereik

Bureau Europa telt de bezoekers handmatig (bronnen zijn de Museumjaarkaartregistraties, het online-reserveringssysteem Tickli en de kassagegevens). Enkele evenementen, die stadsbreed zijn of waar het buitenactiviteiten als wandelingen betreft, die op eigen gelegenheid gedaan kunnen worden, hebben in plaats van een precies aantal een nauwkeurige schatting gekregen.

Na de coronalockdowns is het bezoekersaantal op jaarbasis nog niet terug op het gemiddelde of verhoogd. De verhoging van de bezoekersaantallen in de tweede helft van het jaar, laat zien dat het vertrouwen in sociale activiteiten is toegenomen en de voorzichtigheid omtrent COVID is verlaagd.

Het online bereik is geteld aan de hand van de jaarcijfers van onze voornaamste social mediakanalen, Facebook en Instagram, en aan de hand van de maandcijfers van onze website. Het voornaamste deel van onze volgers (16.7% op Facebook, 21.6% op Instagram) is gevestigd in Maastricht, gevolgd door Amsterdam (8.5% op Facebook, 8.3% op Instagram) en Rotterdam (4.1% op Facebook, 5.4% op Instagram).

Het bereik was in 2022:

- Facebook: 52.836 bezoekers, 4.406 volgers
- Instagram: 10.259 bezoekers, 2.133 volgers
- YouTube: 4.727 views, 19 subscribers
- Nieuwsbrief: 3.477 Nederlandse abonnees; 392 Engelse abonnees

We zien een constante stijgende lijn in het bereik op sociale media, nieuwsbrieven en website.

5.

Managementrapportage

5.1 Organisatie

Bureau Europa is een stichting met een Raad van Toezicht;

- **Prof. dr. Paul M.J.E. Tummers** (voorzitter), emeritus hoogleraar en voormalig Decaan Faculteit der Cultuurwetenschappen, Universiteit Maastricht;
- **Prof. Ir. Fred Humblé**, hoogleraar bij de RWTH en architect/stedenbouwkundige (afgetreden 1 januari 2022);
- **C.J.N.M. (Jean) Jacobs**, voormalig wethouder Financiën, Economie en Cultuur van de Gemeente Maastricht;
- **Dr. Vivian van Saaze**, Universitair Hoofddocent bij de Faculteit der Cultuur- en Maatschappijwetenschappen en senior specialist moderne en hedendaagse kunst bij de Rijksdienst Cultureel Erfgoed;
- **Ir. Teske van Royen**, architect en directeur ARTESK van Royen Architecten, tevens opleidingscoördinator Master Architectuur, Academy of Architecture Maastricht (aangetreden 1 januari 2022);
- **G. Wevers**, regisseur en presentator, voormalig directeur Theater aan het Vrijthof en artistiek directeur Maastricht Culturele Hoofdstad van Europa;
- **P. Van Loon**, directeur Peter van Loon Organisatieadvies en voormalig directeur Anti-discriminatie Voorziening Limburg.

Guido Wevers en Peter van Loon treden aan en vervangen raadsleden Paul Tummers en Jean Jacobs respectievelijk in het jaar 2023.

Bureau Europa heeft 2,5 fte medewerkers in vaste dienst:

- **Floor van Spaendonck**, sinds 1 oktober 2019 directeur/bestuurder;
- **Remco Beckers**, sinds 1 maart 2017 projectcoördinator en curator;
- **Agnes Paulissen**, sinds 2006 coördinator interne zaken.

Alle andere functies zijn freelance en extern ingevuld door communicatie-freelancer Myrthe Leenders, projectleider Ilona van den Brekel, en door suppoosten en opbouwteam Fran Hoebergen, Charlotte Koenen, Emanuel Riksen, Bo Oudendijk en Carmen Vollebergh. Het vrijwilligersteam bestaat uit Marleen Houben, Paul Baeten, Jojet Lysen, Olga Puts en Andrew Oringer. Bureau Europa werkt voor de administratie en boekhouding samen met ART BURO LIMBURG en voor de accountantscontrole met A&D-accountants Maastricht.

5.2 Financieel management

Balans tussen uitvoering activiteiten, financiële positie.

Het programma van Bureau Europa wordt structureel en meerjarig gesubsidieerd door de gemeente Maastricht, de provincie Limburg en het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie. Jaarlijks wordt er een jaarbegroting vastgesteld op basis van de middelen die op dat moment gegarandeerd zijn. Per activiteit wordt er een projectbegroting vastgesteld waarbij voor de dekking en ambities buiten de beschikbare middelen gekeken wordt naar aanvullende financiering en/of samenwerkingen om de uitvoering zo optimaal mogelijk uit te voeren. Per activiteit zijn de kosten begroot in de jaarbegroting- uitvoering.

Vóór iedere bijeenkomst van de Raad van Toezicht wordt een rapportage gemaakt van de financiële stand van zaken, welke inzicht geeft in het verschil tussen begroting en realisering, ook per project.

Procesgang betalingen

Betalingen worden uitgevoerd nadat een betalingsverzoek is gecontroleerd door de budgethouder en geregistreerd is in het computerprogramma Exact. De betaling wordt uitgevoerd middels een vier-ogen-beleid waarbij de coördinator de geaccordeerde betalingen klaarzet en de directeur/bestuurder de betalingen accordeert. De uitvoering en controle geschiedt in eerste instantie onder de verantwoordelijkheid van de directeur/bestuurder. De Raad van Toezicht komt minimaal vier keer per jaar bijeen en de voorzitter houdt regulier contact met de directeur en is in overleg met de raadsleden ook de eerste aanspreekpersoon voor het financieel toezicht.

Omgang middelen

Voor de uitvoering van de activiteiten werkt Bureau Europa zo duurzaam mogelijk door onder andere materialen te hergebruiken en in te zetten op het gebruik van bestaande materialen, communicatie, kennis en kunde van partners.

De algemene kosten van Bureau Europa (huisvesting, vaste staf, kantoorkosten) zijn separaat begroot maar kunnen niet gezien worden als overhead omdat het huis, de staf en de kantoorkosten gekoppeld zijn aan de uitvoering van de activiteiten en hiervoor worden ingezet.

Bureau Europa stelt jaarlijks de jaarbegroting vast die volledig is gedekt met de op dat moment bekende en vastgestelde inkomsten. Projectbegrotingen worden

opgesteld met ambities van extra geldstromen, maar kunnen tijdig worden bijgesteld als financiering uitblijft. Bureau Europa heeft huur- en salarisverplichtingen, maar beperkt zoveel mogelijk de vaste uitgaven met lange termijncontracten.

5.3 Huisvesting

Bureau Europa heeft een huurovereenkomst met de gemeente Maastricht voor de Boschstraat 9, een monumentaal pand dat onderdeel uitmaakt van de Timmerfabriek.

Het pand wordt voor exposities en kantoorwerk ingezet en wordt onderhouden door de gemeente. Functionele aanpassingen, zoals een nieuwe entree of etalages, initieert en realiseert de stichting conform de monumentenrichtlijn dat er niets permanent verbouwd kan worden. In 2022 heeft Bureau Europa contact gezocht met de verhuurder, de gemeente Maastricht vanuit zijn zorg inzake de condities van het gebouw, de verwarmingsinstallaties en de oplopende energiekosten. Hierbij werden andere lopende onderhoudsproblemen opnieuw aangekaart, zoals de verouderde isolatie, de groeiende condens in de ramen, lekken in de nok van het glazen dak en interieurelementen die aan vervanging of reparatie toe zijn zoals gebarsten authentieke keramische en glazen tegels op de vloer en de historische voordeur die nog maar moeilijk opent.

Timmerfabriek & Sphinxgebied

Bureau Europa huist in de voormalige Timmerfabriek (onderdeel van het Sphinxterrein) samen met poppodium Muziekgieterij en filmhuis Lumière. In 2022 heeft Bureau Europa samen met de medegebruikers van de Timmerfabriek de gemeente Maastricht aangesproken vanwege de zorg om het beheer van het buitenterrein, alsmede de zorg om de mogelijke verhuur van een tussenruimte voor commerciële doeleinden. Gesprekken hierover worden voortgezet in 2023.

5.4 Codes

Code Cultural Governance

Bureau Europa hanteert en past de Code Cultural Governance toe. Deze verhoudt zich tot de aard en het profiel van de maatschappelijke instelling van Bureau Europa. De non-profit stichting richt zich op verbetering van de leefomgeving door kennis over architectuur en de ontworpen omgeving te presenteren en door een podium te bieden voor ontmoeting, ontwikkeling en expeditie. Er zijn geen obstakels of knelpunten om de code anders dan voorgesteld toe te passen.

Bureau Europa geeft invulling aan de Code Cultural Governance door jaarlijks de monitor door te nemen, toe te passen en uit principe op te nemen in het verslag, risico's te benoemen, feedbackgesprekken te voeren waarbij onder andere minimaal één keer per jaar de Raad van Toezicht onderling evalueert, de voortgang bespreekt met de directeur-bestuurder en aanbevelingen worden uitgewisseld als onderdeel van de jaarcyclus. De Raad van Toezicht verandert conform de statuten via een beperking van het aantal zittingstermijnen, de profielen en – naast deskundigheid – de wens van diversiteit. De Raad van Toezicht komt minimaal vier keer per jaar bijeen en ten minste één keer per jaar is er een onderling gesprek voor zelfreflectie en toetsing aan de Code Cultural Governance.

Code culturele diversiteit en inclusie

De inclusieve samenleving met gelijke kansen voor iedereen en het borgen van een afspiegeling van de maatschappij in de organisatie hebben de volle aandacht van Bureau Europa. In 2022 is dit tot concrete stappen gekomen in het bereik van publiek, de samenstelling van de programmering, het personeel en de wijze van communiceren. Betrokkenheid van alle doelgroepen is het uitgangspunt bij het programmeren, het actief betrekken van doelgroepen die minder snel hun weg vinden naar Bureau Europa, maar ook een programmering die aanspreekt en inclusief is. Om te komen tot een diverse en inclusieve aanpak wordt intern een actieplan gehanteerd en wordt de gedragscode gevolgd aan de hand van de toetsing.

In de programmering heeft Bureau Europa reeds door samenwerking met diverse partijen een gebalanceerde opname van onderwerpen die culturele diversiteit weerspiegelen.

Het perspectief op het onderwerp wil Bureau Europa in de komende jaren verbreden met een advies en betrokkenheid van experts op dit gebied. Bureau Europa doelt met inclusie niet alleen op culturele of etnische achtergrond, maar ook op gender, seksuele geaardheid, leeftijd, kennis en vaardigheden en sociaaleconomische achtergrond. Hiertoe organiseert Bureau Europa jaarlijks een bezoekers/communicatie-onderzoek om beter te kunnen monitoren waar mogelijk te verbeteren. Begin 2022 begon Bureau Europa onaangekondigd een armoederegeling te hanteren, waarbij bezoekers met een kleine portemonnee via de nieuwsbrief en de website worden uitgenodigd om contact op te nemen als zij tentoonstellingen of programma's willen bezoeken maar het geld niet kunnen sparen om een entreeticket te kopen. Sindsdien staat een disclaimer op onze website. In goed overleg en vertrouwen bieden we zo aan iedereen een open huis.

Fair Practice Code

Bureau Europa hanteert – voor zover dat mogelijk is voor een kleine instelling – de Fair Practice Code als gedragscode bij het ondernemen en werken in cultuur. Hierbij wordt gestuurd op solidariteit, diversiteit, vertrouwen, duurzaamheid en transparantie. Vanuit een kritische reflectie ontwikkelt Bureau Europa een verbetering ten aanzien van de personele voorwaarden en transparantie met betrekking tot vergoedingen voor de inzet van freelancers en opdrachten aan kunstenaars.

Vanuit de kernwaarden solidariteit, transparantie en duurzaamheid werkt Bureau Europa aan het gemeenschappelijk belang om elkaar ook verder te helpen bij het nastreven van eerlijke betaling en de professionalisering door investeringen in kwaliteit van werken. Dit kan met scholing, HR-beleid en heldere afspraken over verzekering en pensioen.

Voor het personeel in dienst van de Stichting Bureau Europa hanteert het instituut een aantal arbeidsvoorwaarden die aansluiting zoekt bij de CAO Welzijn en Maatschappelijke Dienstverlening. Deze arbeidsvoorwaarden zijn expliciet vermeld in deze overeenkomst.

6.

Jaarrekening

Stichting Bureau Europa

JAARREKENING 2022

ART BUREAU LIMBURG
ADMINISTRATIEKANTOOR
LAGE KANAALDIJK 7.1
6212 AJ MAASTRICHT

TEL. +31-43-3258546
FAX. +31-43-3260009
E-MAIL: info@artbureolimburg.nl
ASN BANK MAASTRICHT
NR.: NL84 ASNB 0708 7268 52
KvKZ.LIMBURG 59747226
BTW NL 853628038B01

DATUM: 20-04-2023

Inhoud

biz.

Balans per 31 december 2022
 Staat van baten en lasten 2022
 Toelichting op de balans en de staat van baten en lasten

Accountantsverklaring

Leden Raad van Toezicht 2022

Naam	Functie	In Functie	Einde 1e termijn	Einde 2e termijn
Prof. Dr. P.M.J.E. Tummers	Voorzitter	04-05-2014	01-09-2016	01-09-2022
C.J.N.M. Jacobs	Lid	04-05-2014	01-09-2018	01-09-2022
Dr. V. van Saaze	Lid	01-11-2016	01-11-2020	01-11-2024
Ir. T. van Royen	Lid	01-01-2022	01-01-2026	
G. Wevers	Lid	01-03-2023	01-07-2023	
G. Wevers	Voorzitter	01-07-2023		
P van Loon	Penningmeester	01-03-2023		

De leden blijven aan tot in hun opvolging is voorzien.

- De voorzitter Prof. Dr. P.M.J.E. Tummers zal aanblijven tot medio mei 2023
- Lid C.J.N.M. Jacobs zal aanblijven tot 1 maart 2023

De Raad van Toezicht van de stichting is onbezoldigd

Bestuurder

Mevr. F.I.A. van Spaendonck   Directeur / Bestuurder   vanaf   1-10-2019

20 APR 2023

Stichting Bureau Europa
KVK. nr. 14109021

BALANS

per 31 december 2022

met vergelijkende cijfers per 31 december 2021

Activa		2022	2021
			bedrag in euro's
Vaste activa			
Materiële vaste activa	[1]	10.752	3.002
		<u>10.752</u>	<u>3.002</u>
Vlottende activa			
Vorderingen	[2]		
Debiteuren		1.943	369
Overige vorderingen en overlopende activa		121.906	85.560
		<u>123.849</u>	<u>85.929</u>
Liquide middelen	[3]	253.174	209.307
		<u><u>387.775</u></u>	<u><u>298.238</u></u>

Passiva

Eigen vermogen	[4]		
Algemene reserve		81.218	75.164
Bestemmingsreserve		107.398	159.515
		<u>188.615</u>	<u>234.679</u>
Schulden op korte termijn	[5]		
Crediteuren en overige schulden		35.333	42.427
Overlopende passiva		163.827	21.132
		<u>199.159</u>	<u>63.559</u>
		<u><u>387.775</u></u>	<u><u>298.238</u></u>

Voor identificatie-
doeleinden

20 APR 2023

Stichting Bureau Europa
KVK. nr. 14109021

per 31 december 2022		met vergelijkende cijfers per 31 december 2021		
STAAT VAN BATEN EN LASTEN		2022	Begroting	2021
bedrag in euro's				
BATEN				
Directe opbrengsten				
Publieksinkomsten	[6]	11.371	0	9.388
Overige inkomsten	[7]	15.047	0	18.745
Bijdragen uit private middelen				
	[8]	20.000	20.000	0
		46.418	20.000	28.134
Structurele subsidie Provincie	[9]	110.550	111.100	110.550
Structurele subsidie Gemeente	[10]	71.269	68.407	168.407
Overige subsidies uit publieke middelen	[11]	237.874	235.600	251.070
		419.693	415.107	530.027
TOTALE BATEN		466.111	435.107	558.161
LASTEN				
Beheerlasten personeel	[12]	161.743	165.109	161.040
Beheerlasten materieel	[13]	148.886	134.163	125.374
Totaal Beheerlasten		310.629	299.272	286.414
Activiteitenlasten personeel	[14]	106.902	101.734	82.181
Activiteitenlasten overige kosten	[15]	94.645	116.101	61.578
Totaal Activiteitenlasten		201.546	217.835	143.759
TOTALE LASTEN		512.175	517.107	430.172
SALDO UIT GEWONE BEDRIJFSUITOEFENING VOOR FINANCIËLE LASTEN		-46.064	-82.000	127.988
EXPLOITATIERESULTAAT		-46.064	-82.000	127.988
Resultaatbestemming:				
Naar Bestemmingsreserve COVID		-52.117		-27.085
Naar Bestemmingsreserve Overige		0		107.000
Naar algemene reserve		6.054		48.073
		-46.064		127.988

Voor identificatie-
doeleinden

20 APR 2023

TOELICHTING OP DE BALANS EN DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

ALGEMEEN

Stichting Bureau Europa heeft ten doel, het zonder winstoogmerk, bijeenbrengen, behouden en toegankelijk maken van collecties, archieven, bibliotheek en documentatie op het gebied van de Nederlandse architectuur en stedenbouw en het bevorderen van de kennis van en de belangstelling voor de culturele aspecten van de gebouwde omgeving en daarmee het stimuleren van de ontwerpende vakgemeenschap alsmede het verrichten van al hetgeen met het vorenstaande verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn.

Toegepast worden de grondslagen volgens Richtlijn 640 van de Raad voor de Jaarverslaggeving. De bepalingen van Titel 9 van Boek 2 BW worden, hoewel formeel niet verplicht, toegepast voor zover dat het inzicht ten goede komt. Verder worden de bepalingen van het

WAARDERINGSGRONDSLAGEN

Tenzij hieronder anders vermeld, worden activa en passiva gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen kostprijs verminderd met afschrijvingen. De afschrijvingen worden lineair toegepast, rekening houdend met de verwachte economische levensduur en de verwachte restwaarde aan het einde van de economische levensduur. Op investeringen gedurende het boekjaar wordt naar tijdsgelang afgeschreven.

Overige vorderingen en overlopende activa

De overige vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Zo nodig wordt met een voorziening voor oninbare vorderingen rekening gehouden.

Kortlopende schulden en overlopende passiva

De kortlopende schulden hebben een looptijd van minder dan 1 jaar.

GRONDSLAGEN VAN RESULTAATBEPALING

Het resultaat wordt bepaald op basis van historische kosten. De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Verliezen worden genomen zodra deze zich manifesteren. Baten worden verantwoord zodra deze zijn gerealiseerd.

De baten betreffen de toegezegde bedragen uit hoofde van subsidies en andere sponsors en donateurs, alsmede de andere ontvangsten uit hoofde van de georganiseerde activiteiten.

Onder de lasten wordt verstaan alle directe en indirecte kosten, inclusief rentekosten.

Begroting

De in de jaarrekening opgenomen begroting 2022 is de begroting goedgekeurd door de Raad van Toezicht op 20 oktober 2022. Er is daarbij besloten € 82.000 uit de bestemmingsreserve COVID te halen ten behoeven van de projecten 2022 die in de plaats komen van projecten die vanwege COVID niet in 2020 / 2021 uitgevoerd konden worden.

Stichting Bureau Europa
KVK. nr. 14109021

per 31 december 2022		met vergelijkende cijfers per 31 december 2021	
SPECIFICATIES BIJ DE BALANS		2022	2021
bedrag in euro's			
Vaste activa			
[1]	Materiële vaste activa	Bedrijfs- inventaris	TOTAAL
	<u>Per 1/1</u>		
	Aanschafwaarde	3.112	3.112
	Cumulatieve afschrijvingen	-111	-111
	Boekwaarde	3.002	3.002
	<u>Mutaties boekjaar</u>		
	Investeringsen	9.134	9.134
	Afschrijvingen	-1.384	-1.384
	Mutaties boekjaar	7.750	7.750
	<u>Per 31/12</u>		
	Aanschafwaarde	12.246	12.246
	Cumulatieve afschrijvingen	-1.494	-1.494
	Boekwaarde	10.752	10.752
	Afschrijvingspercentages	20%	20%
[2]	Vorderingen		
	Debiteuren		
	Diversen	1.943	369
		1.943	369
	Overige vorderingen en overlopende activa		
	Vooruitbetaalde kosten		
	Huur en verzekering	9.252	8.245
		9.252	8.245
	Nog te ontvangen subsidies		
	Gemeente Maastricht Once Upon a Town 2020	2.500	2.500
	Gemeente Maastricht Regulier 2021 10%	0	16.841
	Gemeente Maastricht Makers in Zicht 10%	0	1.900
	Gemeente Maastricht Regulier 2022 10%	6.841	0
	Stichting Stimuleringsfonds Regulier 2021 - 2022	35.000	35.000
	Provincie Limburg Regulier 2022 10%	11.055	0
	Provincie Limburg Regulier 2021 10%	11.055	11.055
	Fonds21 Prepper Paradise	20.000	0
		86.451	67.296
	Nog te ontvangen belastingen	26.204	10.019
	Totaal overige vorderingen en overlopende activa	121.906	85.560

Voor identificatie-
doeleinden

20 APR 2023

Stichting Bureau Europa
KVK. nr. 14109021

per 31 december 2022 met vergelijkende cijfers per 31 december 2021
VERVOLG SPECIFICATIES BIJ DE BALANS **2022** **2021**
 bedrag in euro's

[3] Liquide middelen		
Kas	6.071	4.168
Rabobank Rekening-courant	149.202	12.607
Rabobank BedrijfsTelerekening	96.988	192.525
Rabobank Verenigingsrekening	913	7
	<u>253.174</u>	<u>209.307</u>

* De liquide middelen staat vrij ter beschikking van de stichting

[4] Eigen vermogen		
Algemene reserve		
Stand per 1 januari	75.164	27.091
Bij: toevoeging uit het exploitatieresultaat	6.054	48.073
	<u>81.218</u>	<u>75.164</u>

Bestemmingsreserve

Bestemmingsreserve Covid

Stand per 1 januari	52.515	79.600
Af: Afname uit het exploitatieresultaat	-52.117 *	-27.085
	<u>398</u>	<u>52.515</u>

* De doorgeschoven activiteiten 2020 die in 2022 plaats hebben gevonden zijn in mindering gebracht op de opgebouwde bestemmingsreserve.

Bestemmingsreserve overige

Stand per 1 januari	107.000 *	0
Bij: toevoeging uit het exploitatieresultaat	0	107.000
Af: Afname uit het exploitatieresultaat	0	0
	<u>107.000</u>	<u>107.000</u>

Totaal bestemmingsreserve	<u>107.398</u>	<u>159.515</u>
----------------------------------	-----------------------	-----------------------

* De bestemmingsreserve is aangelegd voor projecten in 2022-2023-2024 die door COVID-19 geen doorgang hebben kunnen vinden. Deze activiteiten zijn verplaatst naar 2022-2023-2024. De gereserveerde gelden zijn volgens de voorschriften van het Stimuleringsfonds verantwoord in de jaarrekening 2021 en 2022.

Stichting Bureau Europa
KVK. nr. 14109021

per 31 december 2022	met vergelijkende cijfers per 31 december 2021	
VERVOLG SPECIFICATIES BIJ DE BALANS	2022	2021
	bedrag in euro's	
[5] Schulden op korte termijn		
Crediteuren en overige schulden		
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	21.851	28.596
Overige schulden		
Accountantskosten en administratiekosten	11.000	7.910
Diversen	2.482	5.921
	<u>13.482</u>	<u>13.831</u>
Totaal crediteuren en overige schulden	<u><u>35.333</u></u>	<u><u>42.427</u></u>
Overlopende passiva		
Vooruit ontvangen bedragen		
Gemeente Maastricht Makers in Zicht	0	10.692
Stichting Stimuleringsfonds Regulier 2023	145.542	0
	<u>145.542</u>	<u>10.692</u>
Reserveringen		
Vakantiegeld	6.431	5.289
Pensioenpremies	8.147	1.850
	<u>14.578</u>	<u>7.139</u>
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Loonbelasting december	3.707	3.301
	<u>3.707</u>	<u>3.301</u>
Totaal overlopende passiva	<u><u>163.827</u></u>	<u><u>21.132</u></u>

Niet uit balans blijvende rechten en verplichtingen

Verplichtingen

De stichting Bureau Europa is een verplichting aangegaan voor de huur van de ruimte met een jaarlijkse verplichting ad € 67.300. De huurprijs kan jaarlijks worden herzien aan de hand van consumentenprijsindex. De overeenkomst loopt tot en met 31 december 2023. Mocht de subsidie aan de huurder komen te vervallen heeft de stichting Bureau Europa het recht de overeenkomst tussentijds op te zeggen.

Rechten

De stichting heeft voor 2023 en 2024 recht op een subsidie van de Provincie ter hoogte van € 112.772
De stichting heeft voor de periode 2023-2024 recht op een subsidie van Stimuleringsfonds Creatieve industrie ter hoogte van € 363.854
De stichting heeft in de periode 2023-2024 jaarlijks recht op een subsidie van de gemeente Maastricht ter hoogte van € 68.407, onder de voorwaarde dat de gemeenteraad voldoende middelen ter beschikking stelt.

Voor identificatie-
doeleinden

20 APR 2023

Stichting Bureau Europa
KVK. nr. 14109021

per 31 december 2022	met vergelijkende cijfers per 31 december 2021		
SPECIFICATIES BIJ DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN	2022	Begroting	2021

bedrag in euro's

BATEN

[6] Publieksinkomsten			
Entreegelden	6.264	0	4.153
Museumkaarten	5.107	0	5.236
	<u>11.371</u>	<u>0</u>	<u>9.388</u>

Vanwege de onzekerheid omtrent COVID is er geen rekening gehouden met publieksinkomsten in de begroting 2022. Er hebben toch activiteiten plaats kunnen vinden wat geresulteerd heeft in bovenstaande inkomsten.

[7] Overige inkomsten			
Gemeente Maastricht Makers in Zicht	10.692	0	8.308
Diversen	4.355	0	10.437
	<u>15.047</u>	<u>0</u>	<u>18.745</u>

De subsidie van de Gemeente Maastricht | Makers in Zicht 2021 is in 2022 definitief vastgesteld
De subsidie van de Gemeente Maastricht | Makers in Zicht 2022 wordt na verwachting in 2023 definitief vastgesteld.

Vanwege de onzekerheid omtrent COVID is er geen rekening gehouden met overige inkomsten in de begroting 2022. Er hebben toch additionele activiteiten plaats kunnen vinden wat geresulteerd heeft in bovenstaande inkomsten.

[8] Bijdragen uit private middelen			
Fonds21 Prepper Paradise	20.000	20.000	0
	<u>20.000</u>	<u>20.000</u>	<u>0</u>

[9] De structurele subsidie Provincie Limburg voor de jaren 2017 - 2020 wordt na verwachting in 2023 definitief vastgesteld.
De structurele subsidie Provincie over het jaar 2021 + 2022 is nog niet vastgesteld. Deze wordt na verwachting aan het einde van de cultuurplanperiode 2021-2022 definitief vastgesteld.

[10] Gemeente Maastricht			
Gemeente Maastricht Regulier	68.407	68.407	168.407
Gemeente Maastricht Regulier 2021 naverrekening	2.862	0	0
	<u>71.269</u>	<u>68.407</u>	<u>168.407</u>

De structurele subsidie Gemeente over het jaar 2021 is definitief vastgesteld in 2022.
De structurele subsidie Gemeente over het jaar 2022 wordt na verwachting in 2023 definitief vastgesteld.

Voor identificatie-
doeleinden

20 APR 2023

Stichting Bureau Europa
KVK. nr. 14109021

per 31 december 2022	met vergelijkende cijfers per 31 december 2021		
SPECIFICATIES BIJ DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN	2022	Begroting	2021
	bedrag in euro's		
[11] Overige subsidies uit publieke middelen			
Stichting Stimuleringsfonds Algemeen	175.000	175.000	182.225
Stichting Stimuleringsfonds COVID	0	0	14.500
Stichting Stimuleringsfonds Indexatie	6.629	0	0
Gemeente Maastricht Tegemoetkoming huurkosten	56.245	60.600	54.345
	<u>237.874</u>	<u>235.600</u>	<u>251.070</u>

De subsidie van de stichting Stimuleringsfonds | Algemeen voor de jaren 2021 - 2022 is nog niet vastgesteld.

Deze wordt na verwachting aan het einde van de periode in 2023 vastgesteld.

De subsidie van de stichting Stimuleringsfonds | COVID voor de jaren 2021 - 2022 is nog niet vastgesteld.

Deze wordt na verwachting aan het einde van de periode in 2023 vastgesteld.

Voor identificatie-
doeleinden

20 APR 2023

Stichting Bureau Europa
KVK. nr. 14109021

per 31 december 2022 met vergelijkende cijfers per 31 december 2021
VERVOLG SPECIFICATIES BIJ DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2022 Begroting 2021
 bedrag in euro's

BEHEERSLASTEN

[12] BEHEERSLASTEN PERSONEEL

Personeelskosten		165.109	
Bruto lonen en salarissen	125.856	0	125.579
Sociale lasten	22.831	0	22.827
Pensioenlasten	12.518	0	11.898
Onkostenvergoedingen	580	0	780
Diversen personeelskosten	-43	0	-43
TOTAAL BEHEERSLASTEN PERSONEEL	161.743	165.109	161.040

Het aantal werknemers in dienst van de stichting in 2022 was 2 fte
 De Raad van Toezicht van de stichting is onbezoldigd. 2 fte

[13] BEHEERSLASTEN MATERIEEL

Huisvesting		97.350	
Huur en servicelasten	75.334	0	73.344
Gas / Water / Electra	19.279	0	5.188
Bewaking & beveiliging	1.133	0	497
Verzekering pand en inboedel	5.165	0	4.284
Schoonmaakkosten	2.778	0	2.152
	103.689	97.350	85.465

De huisvestingslasten zijn hoger uitgevallen door de hogere prijs van energie.

Kantoor en overige kosten		35.813	
Kantoorbenodigdheden	2.312	0	1.452
Telefoon/internet	1.723	0	1.552
Accountant/administratie	15.634	0	13.418
Diversen kantoorkosten	16.962	0	14.452
Reis- en verblijfkosten	5.895	0	7.319
Bankkosten	1.288	0	705
	43.814	35.813	38.897
Afschrijvingskosten	1.384	1.000	1.011
TOTAAL BEHEERLASTEN MATERIEEL	148.886	134.163	125.374

Voor identificatie-
doeleinden
20 APR 2023

Stichting Bureau Europa
KVK. nr. 14109021

per 31 december 2022	met vergelijkende cijfers per 31 december 2021	
VERVOLG SPECIFICATIES BIJ DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN	2022	Begroting 2021

bedrag in euro's

ACTIVITEITENLASTEN

[14] ACTIVITEITENLASTEN PERSONEEL

Personeelskosten		101.734	
Honorarium kunstenaars	24.074	0	17.854
Honorarium gastcuratoren	6.500	0	2.500
Opbouwploeg	20.277	0	19.419
Afbraakploeg	3.294	0	3.092
Grafische ontwerpkosten	12.856	0	6.849
Productieleider	11.000	0	5.500
Suppoosten	10.786	0	8.252
Communicatie	16.830	0	17.214
Onderzoek	1.178	0	1.500
Diverse vergoedingen	106	0	0
TOTAAL ACTIVITEITENLASTEN PERSONEEL	106.902	101.734	82.181

De hierboven genoemde personeelskosten betreft ingehuurd personeel, niet in loondienst.

In 2022 is een start gemaakt met het inlopen van de tentoonstellingen die door de corona niet niet plaats hebben kunnen vinden. Hierdoor zijn er meer kosten gemaakt dan eerder begroot.

Voor identificatie-
doeleinden

20 APR 2022

Stichting Bureau Europa
KVK. nr. 14109021

per 31 december 2022	met vergelijkende cijfers per 31 december 2021		
VERVOLG SPECIFICATIES BIJ DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN	2022	Begroting	2021

bedrag in euro's

[15] ACTIVITEITENLASTEN OVERIGE KOSTEN

Productiekosten	92.081		
Tentoonstellingsontwerp	3.000	0	0
Reiskosten	6.545	0	475
Inrichtingsmateriaal	21.696	0	26.346
Transport	12.336	0	3.489
Grafisch ontwerp	0	0	540
Vertaling catalogus	1.026	0	1.213
Drukwerk catalogus	11.580	0	1.267
Catering	3.307	0	0
Lezingen	262	0	0
Afvalverwerking	0	0	72
Onvoorzien	312	0	2.108
Overige kosten	198	0	0
	60.263	92.081	35.510

Omdat Bureau Europa veel materialen hergebruikt zijn de productiekosten lager uitgevallen.

Publiciteit	24.020		
Ontwerpkosten	1.575	0	1.200
Drukwerk	8.087	0	2.907
Advertenties	11.887	0	15.640
Vertalingen	6.951	0	4.455
Opening	4.982	0	945
Fotoregistratie	900	0	695
Diversen publiciteitskosten	0	0	225
	34.381	24.020	26.068

Voor het inlopen van de tentoonstellingen die eerder niet plaats hebben kunnen vinden zijn er meer publiciteitskosten gemaakt.

Ook is er geïnvesteerd in de zichtbaarheid van de stichting en is er meer ingezet op publiciteit, specifiek advertenties.

Uit de COVID gelden is € 10.000 meer toegekend voor extra publiciteitskosten.

TOTAAL ACTIVITEITENLASTEN OVERIGE KOSTEN	94.645	116.101	61.578
---	---------------	----------------	---------------

Voor identificatie-
doeleinden

20 APR 2023

Stichting Bureau Europa
KVK. nr. 14109021

ONDERTEKENING

Bestuur

Mevr. F.I.A. van Spaendonck
Directeur / Bestuurder

Maastricht, 20 april 2023

20 APR 2023

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur en raad van toezicht van Stichting Bureau Europa

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de door ons gewaarmerkte jaarrekening 2022 van Stichting Bureau Europa te Maastricht gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Bureau Europa per 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven, de subsidievoorwaarden van de Provincie Limburg (kenmerk 2020/49096 d.d. 2 december 2020), de subsidievoorwaarden van Gemeente Maastricht (kenmerk S-02016 2020.28565 d.d. 8 december 2020) en het Subsidierglement van het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2022;
2. de winst- en verliesrekening over 2022; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Bureau Europa zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Parkweg 25 • 6212 XN Maastricht • + 31 43 363 48 70 • info@adaccountants.nl
www.adaccountants.nl

a.d accountants adviseurs is lid van het SRA. Op al onze diensten zijn de algemene leverings- en betalingsvoorwaarden van toepassing van het SRA gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Utrecht onder nummer 40481496.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat onder meer uit de Inleiding, Programma, Samenwerkingen, Communicatie en Management Rapportage.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven vereist is.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie in overeenstemming met de RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften, onafhankelijkheidseisen, het Controleprotocol eindverantwoording verleende subsidies Provincie Limburg 2017 alsmede het Controleprotocol eindverantwoording verleende subsidies gemeente Maastricht 2020. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en

- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Maastricht, 20 april 2023
A•D accountants adviseurs

w.g. B.H. van der Ven RA

Colofon

Teksten

Floor van Spaendonck

Remco Beckers

Myrthe Leenders

Agnes Paulissen

Fotografie

Jean-Pierre Geusens

Myrthe Leenders

Floor van Spaendonck

Moniek Wegdam

Grafisch ontwerp

Dennis van Eikenhorst

**Boschstraat 9
6211 AS Maastricht**

www.bureau-europa.nl

